

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

**Органи державної влади,
органи місцевого самоврядування,
установи, організації, підприємства та
інші суб'єкти сфери публічних закупівель**

*Щодо випадків, на які не поширюється дія
Закону України "Про публічні закупівлі"*

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України на численні звернення суб'єктів сфери публічних закупівель щодо випадків, на які не поширюється дія Закону України "Про публічні закупівлі" (далі – Закон), повідомляє.

Щодо випадків, на які не поширюється дія Закону

Закон установлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.

Закон застосовується до замовників, за умови, що вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує вартісні межі, встановлені в абзацах другому і третьому частини першої статті 2 Закону.

Разом з тим частиною третьою статті 2 Закону, та додатково для замовників, які провадять діяльність в окремих сферах господарювання, частиною четвертою статті 2 Закону встановлено перелік випадків, на які не поширюється дія Закону.

При цьому вищезазначений перелік випадків, визначений частинами третьою та четвертою статті 2 Закону, є вичерпним. В інших випадках замовник здійснює закупівлю, шляхом застосування однієї з процедур закупівель, передбачених статтею 12 Закону, керуючись при цьому вартісними межами, визначеними у статті 2 Закону.

При цьому, оскільки Законом встановлена конкретна сфера правового регулювання, дія підзаконних нормативно-правових актів, розроблених на виконання Закону, також не поширюється на закупівлі предметів закупівлі, визначених у частинах третій та четвертій статті 2 Закону.

Щодо закупівлі послуг фінансових установ

Абзацом дев'ятим частини третьої статті 2 Закону встановлено, що дія цього Закону не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є, зокрема послуги фінансових установ, у тому числі міжнародних фінансових організацій, щодо надання кредитів, гарантій, фінансового лізингу та послуги, допоміжні до фінансових послуг.

У свою чергу, Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (далі – Закон про фінансові послуги) встановлює загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю з надання фінансових послуг.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону про фінансові послуги **фінансова установа** – юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку. **До фінансових установ належать** банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, - інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг. Не є фінансовими установами (не мають статусу фінансової установи) незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України.

Відповідно до Положення про Державний реєстр фінансових установ, затвердженого розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.08.2003 № 41, юридична особа набуває статусу фінансової установи з дати внесення відповідного запису про неї до Державного реєстру фінансових установ. Документом, що підтверджує статус фінансової установи, є свідоцтво про реєстрацію фінансової установи.

Поряд з цим визначення терміну “фінансова послуга” наведено у пункті 5 частини першої статті 1 Закону про фінансові послуги.

При цьому фінансовими вважаються послуги, визначені у частині першій статті 4 Закону про фінансові послуги, зокрема фінансовий лізинг, надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, надання гарантій та поручительств.

Визначення понять “гарантія”, “договір лізингу” та “кредитний договір” наведені в статтях 560, 806 та 1054 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) відповідно.

Крім того, загальні правові та економічні засади фінансового лізингу визначені Законом України “Про фінансовий лізинг”.

Разом з тим Закон та Закон про фінансові послуги не містять визначення поняття “послуги, допоміжні до фінансових послуг”.

Варто також зазначити, що державне регулювання та нагляд за наданням фінансових послуг і дотриманням законодавства у відповідній сфері здійснює в межах своїх повноважень Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Крім того, Національний банк України відповідно до покладених на нього функцій здійснює банківське регулювання, яке полягає зокрема у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків.

Таким чином, у разі якщо замовником передбачена закупівля послуг фінансових установ або міжнародних фінансових організацій, а саме щодо надання кредитів, гарантій, фінансового лізингу та послуг, допоміжних до фінансових послуг, така закупівля здійснюється без проведення процедур закупівель, передбачених Законом, на підставі абзацу дев'ятого частини третьої статті 2 Закону.

Щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, закупівля яких становить державну таємницю та проведення закупівель за оборонним замовленням

Згідно з абзацом четвертим частини третьої статті 2 Закону дія Закону не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є товари, роботи і послуги, закупівля яких становить державну таємницю відповідно до Закону України “Про державну таємницю”.

У свою чергу, Закон України “Про державне оборонне замовлення” (далі – Закон про оборонне замовлення) визначає загальні правові засади планування і формування державного оборонного замовлення та регулює особливості відносин, пов'язаних з визначенням та здійсненням процедур закупівлі продукції, виконанням робіт та наданням послуг оборонного призначення (продукція, роботи і послуги).

Відповідно до пункту 3 статті 1 Закону про оборонне замовлення державне оборонне замовлення (далі – оборонне замовлення) – засіб державного регулювання економіки для задоволення наукових та матеріально-технічних потреб із забезпечення національної безпеки і оборони шляхом планування обсягу фінансових ресурсів, визначення видів та обсягів продукції, робіт і послуг, а також укладення з виконавцями державних контрактів на постачання (закупівлю) продукції, робіт і послуг.

При цьому згідно з частиною другою статті 7 Закону про оборонне замовлення державні замовники з оборонного замовлення здійснюють відбір виконавців з постачання (закупівлі) продукції, робіт і послуг: якщо їх закупівля за оборонним замовленням становить державну таємницю, – у порядку, передбаченому Законом про оборонне замовлення; в інших випадках – у порядку, визначеному законами України “Про публічні закупівлі” та “Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони”.

Відповідно до статті 1 Закону України “Про державну таємницю” державна таємниця – вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому Законом України “Про державну таємницю”, державною таємницею і підлягають охороні державою.

Варто також зазначити, що відповідно до статті 2 Закону України “Про Службу безпеки України” забезпечення охорони державної таємниці є завданням Служби безпеки України.

Таким чином, у разі якщо закупівля товарів, робіт і послуг становить державну таємницю, яка визнана у порядку, встановленому Законом України “Про державну таємницю”, замовник здійснює таку закупівлю без застосування процедур, визначених Законом.

Щодо придбання (оренди) нерухомого майна або майнових прав на нерухоме майно

Згідно з абзацом сьомим частини третьої статті 2 Закону його дія не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є придбання, оренда землі, будівель, іншого нерухомого майна або майнових прав на землю, будівлі, інше нерухоме майно.

Згідно з частиною першою статті 181 ЦК до нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

У свою чергу, відповідно до статті 190 ЦК майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майнові права є неспоживною річчю. Майнові права визнаються речовими правами.

Таким чином, у разі якщо предметом закупівлі є придбання, оренда землі, будівель, іншого нерухомого майна або майнових прав на землю, будівлі, інше нерухоме майно, то таку закупівлю замовник здійснює без проведення процедур закупівель на підставі абзацу сьомого частини третьої статті 2 Закону.

Щодо видатків замовника, які здійснюються як відшкодування (компенсація) витрат

Згідно з пунктом 20 частини першої статті 1 Закону публічна закупівля – **придбання** замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому Законом.

При цьому відповідно до пункту 4 частини першої статті 1 Закону договір про закупівлю – договір, який укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та **передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності** на товари.

Таким чином, у разі якщо видатки здійснюються замовником саме як відшкодування (компенсація) витрат і не передбачають укладання договору про закупівлю, норми Закону, а також нормативно-правових актів, розроблених на його виконання, на здійснення таких видатків не розповсюджуються.

Одночасно зазначаємо, що листи Міністерств не встановлюють норм права, носять виключно рекомендаційний та інформативний характер.

**Директор департаменту
регулювання публічних закупівель
Міністерства економічного
розвитку і торгівлі України**

Олександр СТАРОДУБЦЕВ